Ч. 113. (612). Львів, второк дня 29. мая 1917. Рік III.

УКРАЇНСЬКЕ СЛОВО

Ціна примірника 10 сот., на провінції 12 сот. В зайнятих територіях 4 коп.

Політична, економічно-суспільна й літературна часопись. (Редакція: Руська ч. 3). Виходить що дня рано крім понеділка.

Умови передплати у Львові:		В краю і державі:		За границю:	
На рік	24·— К.	На рік	42·— К.	В Німеччині	27 мар.
„ півроку	12·— „	„ півроку	16·— „	В Америці	11 дол.
„ чвертьроку	6·— „	„ чвертьроку	8·— „	В инших державах	34 фр.
„ місяць	2·40 „	„ місяць	2·70 „		

Російська демократія супроти Австро-Угорщини.

В петроградськім дневнику „День" появилась стаття, в котрій наводить ся погляди бувшого міністра заграничних справ Мілюкова про австро-угорську монархію. Сї погляди такі: Освободжене славянських народів, що замешкують Австро-Угорщину, злучене румунських і італійських територій, створене чесько- і сербсько-хорватської держави, получене української землї з Росією, отже справи, котрі на будучім мировім конґресі мусить ся полагодити. Опираючись на демократичних основах доходить отже Мілюков до практичного заключеня, що Австро Угорщина не повинна істнувати.

На се відповідає „День": Коли одиноко можлива розвязка національних питань лежить в творенню малих держав, длячогож поборюєте так рьяно австро-угорських імперіялістів, коли вони після вашої рецепти є за поділом Росії? Коли ви переконані, що російські народи люблять Росію і хотять розвивати ся під опікою російської шляхти, чомуж не хочете припустити, що народи Австро-Угорщини мають такі самі почуваня для своєї вітчини? Хтож дав вам право промовляти в імени тих народів? Ви бачите запоруку мира для Европи в творенню малих держав, а не прочуваєте, що вони були би осїдком безнастанних інтриґ? Приймаєте на себе ролю непрошених опікунів, коли тимчасом австро-угорські народи хотять самі рішати про свою долю.

„День" кінчить: В повній свідомости своєї відвічальности перед вітчиною і перед світом, заявляє російська демократія, що не буде видавати вироків на Австро-Угорщину. Її судьба лежить в руках її народів.

Наслїдник ґр. Тіси?

Наслідником ґр. Тіси буде мабуть архікнязь Йосиф Він має стати не тільки президентом міністрів, але також дістати гідність палятина, знесену ще в р. 1867. Архікнязь відїхав вже до Будапешту.

Вісти з закордонної України.

Українське питанє на першім місци. Впливи митрополита Шептицького.

Варшавський „Glos" містить дуже інтересні інформації члена варшавської Ради Стану д. Куновського, який вернув зі Штокгольма, де бачив ся з Поляками, що приїхали з Петрограду, тим той мав спроможність точно оцінить теперішне положенє в Росії так на фронті як і в нутрі держави. Після нього: В области політичних справ на перше місце висуває ся українське питанє, яке проявляєть ся в змаганях до повної самостійности, чим викликує переполох у тимчасового правительства і поступових партій.

До дуже важних подій належить теж і уніятський рух, що в послідних часах приймив великі розміри. Тисячі людий переходять на греко-католицький обряд; в ріжних місцевостях переводять православні церкви на уніятські. Митрополит Шептицький здобув величезні впливи. Громади паломників з всїх сторін Росії йдуть до нього по приняте греко-католицького обряду.

Адміністрація Галичини й Буковини.

„День" з 29. (16.) цвітня повідомляє: Іменований тимчасовим правительством комісар для Галичини й Буковини з правами ґенерал-ґубернатора Дмитро Дорошенко відвідав міністра-президента кн. Г. Львова й міністра заграничних справ П. Мілюкова. Розмова обертала ся коло проєктованої реформи адміністрації в зайнятих областях і коло привернення населеню належних йому прав в органах самоуправи, в суді й церкві. Всї плани нового ґенерал-губернатора не зустрінули ніяких принципіяльних закидів з боку міністрів. (ВСвУ).

25.000 галицьких скитальців.

„День" з 26. (13.) цвітня в телеґрамі з Києва подає: Відбула ся нарада Союза земств у справі повороту галицьких виселенців до їх попередних місць побуту. В нараді брав участь також новоіменований комісар для Галичини й Буковини Д Дорошенко. Представник жидівського „Комітету для жертв війни" підніс, що для переважної більшости виселенців нема куди вертати, бо жилища зруйновані до підстав, а в збережених [illegible] будинках нема дахів, вікон і дверий. На нараді виказано ся, що число виселенців з Галичини, які тепер розсіяні скрізь по Росії, досягає числа 25.000 людий, в тім коло 10 000 Жидів. Нарада признала необхідним поставити на чергу питанє про орґанізацію помочи виселенцям при їх повороті, як у дорозі, так і на місці їх поселеня. По довгім обміні думок постановлено сформувати спеціяльну комісію для справ повороту виселенців, а проєкт у сїй справі предложити міністрови заграничних справ П. Мілюкову.

Українська Громада представників 5-ої армії.

„Новое Время" з 25. (12.) цвітня доносить: На зїзді делеґатів 5-ої армії зорґанізувала ся „Українська Громада", що на загальних зборах делеґатів 7. марта оголосила одноголосно принявту нею таку декларацію: 1. В справі війни „Українська Громада" представників 5-ої армії уважає необхідним іти разом і згідно з усїм народом російської держави, причім „Громада" думає, що війну треба довести до побіди й мир треба заключити без загарбаня чужих земель, з відбудовою зруйнованих малих держав, по можности на рахунок виновників. Не маючи на цїли накидати кому будь своїх ухвал, але висловлюючи сердечно бажане мати у своїй семі синів єдиної України, що живуть під чужим ярмом, ми настоюємо на те, щоб лишити населеню українських земель Австрії право, як того забажають наші закордонні брати, прилучити ся до вільної сьогодні російської України. У питаних державної політики „Українська Громада" думає, що Україна повинна лишити ся в складі будучої російської республики на основах федерації. Сї основи вироблять Установчі Збори, але орґанізацію внутрішнього ладу й управи України треба лишити місцевому Українському Установчому Соймови, якому треба полишити порішене земельної справи на Україні по правилу: „земля належить до народу й находить ся в посіданю хліборобів, які працюють на ній". Закликуючи всї народности російської держави до вільного, рівного, братерського єднаня, ми, Українці, з свого боку обіцяємо піддержувати всї їх культурні демократичні змаганя на добро Росії й людства. Предсїдатель: полковник Присовський, товариші предсідателя: сапер Рибець, прапорщик Селецький; секретар: др. Голобородько. (ВСвУ).

Війна.

Проти окремого мира в Росії.

ПЕТРОГРАД. (П. А.). Начальний вожд військ північного фронту ґен. Драґоміров прибув сюди з Риґи і на тутешнім зїзді відпоручників того фронту виголосив промову, в якій сказав, що окремий мир є неможливий, бо не обезпечав би свободи Росії, яка мусить домогти союзникам здавити гидру німецького мілітаризму і обезпечити оконечно здобутки революції. Драґоміров просив делеґатів пояснити се товаришам по повороті до своїх відділів.

З'їзд делеґатів офіцирів приняв 262 голосами проти 256 резолюцію, в якій сказано, що коли добро краю вимагає напруженя всїх сил, проте з'їзд відкликуєть ся до всїх російських офіцирів, щоби подали дружно руку всїм революційним жовнірам і робітникам, щоби одноду́шно утвердити свободу здобуту революцією. З'їзд ухвалив поклик до богатих кругів, щоби в сих тяжких часах підпомагали тимчасове правительство, щоби помогли вести краєві справи аж до установчих зборів. З'їзд приняв з вдоволенєм приказ декций Керенського в справі офензиви.

Зїзд представників селян майже однодушно приняв резолюцію в якій сказано, що мусять щезнути, давний стан оружного мира, а коли борба за справедливий і слушний мир може бути лиш інтернаціональна, проте зїзд відкидує всяку думку про окремий мир. Ухвала кінчить ся горячим покликом до селян, що служать у війську, щоби перейняли ся прінціпом вольної карности і щоби боронили до останка революційну Росію.

Мирова відозва.

ШТОКГОЛЬМ. (Ткб.) Професори богословських виділів університетів в Упсалї і Люнд, видали відозву, в котрій кажуть, що тепер надійшла хвиля до виготовленя апелю до воюючих народів, щоби розважили можливість мирових переговорів і заключеня такого мира, який на час можливо найдовший перешкодив би війні між цивілізованими державами. Відозва взиває всіх, що поділяють той погляд, щоби се публично заманіфестували.

Як прийде до російської офензиви?

ЦІРІХ. Швайцарські часописи пишуть, що трудно вірити вже в російську офензиву. Рух за миром в Росії так великий, що коли Керенському вдасть ся спонукати російське військо до витриваня в дефензиві, то вже дуже богато зробить для коаліції. Про те, щоби військо в Росії згодило ся на офензиву, нема бесіди,

Zürycher Post зате думає, що нічого в тім напрямі не можна предвидіти. Треба числити ся з тим, що про такі справи рішає богато хвилевий настрій — а російські революціонери доказали, що вони майстри в напрямі веденя мас.

Небезпечний клич.

РОТЕРДАМ. (Ткб.) До Nieuwe Rott. Courant доносять з Льондону: Робітничі посли Ihorne і Ogrady, котрі повернули з Росії, оповідали, що всюди чути клич: Без анексії, без контрибуції! Слід побоюватись, що Анґлійці не понимають гаразд, що під тим розуміють Росіяни. Звороту Альзації і Льотаринґії та винагородженя шкід Бельґії, Росія не хоче, щоби приняти в будучий мировий трактат.

Права російських жовнірів.

ПЕТРОГРАД. (Ткб.) Мінїстер війни Керенський видав денний приказ, в котрім доносить, що розпорядок про права жовнірів випрацьований на основі § 2 заяви тимчасового правительства з д. 20. марта 1917, увійшов в житє. Денний приказ обіймає 18 параґрафів. Найважнїйші з тих параґрафів признають жовнірам свободу совісти і свободу політичного погляду. Дальше позволяеть ся жовнірам носити поза службою цивільний одяг. § 12 зносить примус поздоровлюваня. § 14 каже, що жеден військовий не може бути покараний без вироку, але вожди в часї воєнних операцій мають право в разї невиповненя їх приказів карати при приміненю оружної сили.

Владивосток і Харбін не обсаджені!

ФРАНКФТРТ. (Ткб.) До Frankf. Ztg. доносять з Штокгольму, що відомість подана дневниками про мниме обсадженє Владивостока і Харбіна через Японців неправдива,

За Альзацію і Льотаринґію.

БЕРНО. (Ткб.) Після відомостий Berner Tagblatt у відбуло ся сими днями в Парижи під проводом президента Поанкарого засїданє ради міністрів, на котрім обговорювано російське жаданє в справі ревізії воєнних цїлий. Соціялїстичні члени кабінету годили ся засадничо на російську предлогу, щоби справу Альзації і Льотаринґії полагоджено через народнє голосованє.

З головної австрійської кватири.

З дня 27. мая 1917.

На сходнім фронтї:

Місцями сильнїйший огонь російської артилерії, на котрий ми відповідали.

Італійський фронт:

Точка тяготи вчерашньої битви перенесла ся цілковито на полудневе крило армії над Сочею.

На північ до долини Віпах з виїмком наступів на горбок під Водіце, які протинаступом скоро відперто, вивязали ся тільки арматні борби із змінною силою.

На високорівні Красу ворог знов зібрав величезні маси, призначені до наступу. На Файті Гріб і під Костаньєвіцою борба всюди станула на місци перед першим ровом. Всї наступи там зломано. Між Яяно а морем битва проявляла більший рух і кілька горбків кілька разів протягом дня переходило з рук до рук, але і там фронт оборонців лишив ся незломаний. Головний тягар борби двигає піхота, як завсїди висша понад всї похвали. Артилерія суперечає з головним родом оружя хоробрістю і неугаутою витревалістю.

Число полонених від 23. с. м. на високорівні Красу побільшило ся на 250 офіцирів і понад 7000 жовнірів. Взагалі взято в полон нераненних Італійців від початку десятої битви над Сочею понад 13.000.

Заст. шефа ґен. штабу **Ф. Гефер.**

З головної німецької кватири.

З дня 27. мая 1917.

На західнім фронтї:

Фронт пільного маршалка баварського наслідн. престола Рупрехта: В луці Вічет і по обох берегах Скарпи огнева діяльність знов приняла більші розміри. Кілька разів відперто анґлійські вивідні наступи.

Фронт пруського наслїдника престола: Французи вчера вечером надармо намагали ся в чотирократнім наступі, щоби відібрати нам становища здобуті коло каміноломів на полудни від Парні. Також пятий наступ виконаний в ночи невдав ся. В Шампанії арматня борба була значна.

Перший ґенеральний кватирмайстер **Людендорф.**

З італійського звідомленя.

ВІДЕНЬ. (Ткб) З пресової кватири доносять д. 24. мая: Вчера по дуже сильнім острілюваню італійські війська третої армії штурмували лінії противника від Кастанєвіца до моря і переломили їх, а рівночасно наше ліве крило сильними наступами жваво заатакувало їх. По проломі італійські війська обсадили часть стрефи на полудни від Костанїєвіца до Боскомальо, перейшли через Бошкомешті і Люкаті та заняли Яяно і кілька важних височин. Проти наступи відперто. Протягом дня половили ми 9000 жовнірів і 300 офіцирів.

Відперши коло Горицї кілька наступів противника, здобули італійські війська укріплене на північно-західних узгірях Сан Марон і осягнули поступи в стрефі Монте Санто і Водіце.

Посол ЛЕВ ЛЕВИЦЬКИЙ.

З Укр. Запомогового Комітету у Відни.

(Кінець).

До сего звіту касового і взагалї треба додати ось такі уваги:

Коли ми дізнали ся на засїданю екзекутивного комітету (в якім беруть участь і предст. правительства дня 7. грудня 1916) о підвисшеню держ. підмоги взагалі до 1 кор. 50 с., то зараз на тім засїданю устно як неменше вже в грудни 1916 письменно зажадав комітет підвисшеня запомоги для всїх ґруп.

Сю підвишку, по довгих заходах членї Комітету, признано з днем 16. цвітня б. р. (так само для т. зв. Комітету віденського або Білїнського).

А що не узглядпено признаня за попередний час — тому Комітет вніс против сему зарядженю представленє до мінїстерства скарбу і справ вн. і личними посольськими інтервенціями членів Комітету старав ся виєднати користнїйше полагодженє справи. Доси справа ся не є ще порішена.

Що до учеників і академиків Комітет від першої хвилї свого заснованя числив ся з потребою помочи для учеників і академиків. Колиж Комітет удержавлено в грудни 1914 р., ми приступили до уложеня преліминаря видатків та за ініціятивою головно Д-ра Колесси виєднано позицію „für Kulturelle Zwecke“, яка спершу виносила лиш 2000 К тижнево, та з часом дорогою пертрактацій з представниками правительства позицію сю піднесено до квоти 4000 К тижнево. З сеї квоти після заложеня і умови з правительством мало ся доповнювати удержанє учеників і академикам, але лише тим, які суть при родинах на листах Комітету, або котрі побирали державну запомогу з Zentralstelle.

На виразне жаданє Міністерства скарбу 19. червня 1916 ч. 42761 мусїли ми в р. 1916 предложити поіменний виказ тих учеників і академиків, які користають з субвенції „für kulturelle Zwecke“. З сего виходить, що ми мусїли молодїж шкільну відсилати до Zentralstelle (Circus), щоби она дістала державну підмогу (21 К, 28 К, 33 К, а врешті тепер 45 К), бо там ходила і молодїж других народів (не лиш жидівська), при тім робили ми усї можливі заходи, щоби молодїжи виєднанє сеї запомоги улекшити. Можна на се ріжно задивлювати ся, то однак певне є одно, що ми дали нашій молодїжи більше, як навіть декотрі другі народи (много молодежи румунської жило спершу лиш з 33 К місячної запомоги, яку побирало з Централї).

Повисше наведені дати виказують, в який спосіб ми запомагали і запомагаємо нашу молодїж від початку істнованя Комітету. Се подаємо під розвагу тим панам чи з Відня чи з поза Відня, котрі обурюють ся на вид, що Комітет бере аж 4000 К тижнево на т. зв. „Культ. цїли“.

Коротке зіставленє може декого переконає, в який спосіб грішми тими орудує ся.

В р. 1916 виплатили ми, як висше згадано ученикам і академикам квоту 161.795 К 70 с від хвилї істнованя Комітету по 31. III 1917 разом 382.956 К 52 с як доповненє до удержаня (многі дістали удержанє повне). Дальше виплатив Комітет в тім році учителям курсів ґімназийних і семинарийних як не менше родинам б. учителів прив. ґімназій квоту 35.805 К. Коли зважити, що учителї б. прив. укр. ґімназій, згляднo їх родини побрали від Комітету запомоги (від початку істнованя Комітету до 31. III 1917 разом в квоті 106.101 К 08 с, що правительство не дає Комітетови на сю рубрику ніяких фондів, то з повисшого виходить, що комітет не лиш що всю субвенцію правительства на т. зв. „Культ. цїли“ видав, але єще богато гроша додати мусів з власних фондів.

Про уділені позички і т. зв. зворотні підмоги як раз і сим катеґоріям годі розводити ся. Творять вони поважну квоту.

Укр. Культурна Рада дістає на свої видавництва від правительства від 1. мая 1915 р. по 1600 місячно з сеї субвенції покриває всї видатки на друк, — праці авторські, на канцелярію то що, а то на підставі рескрипту мін. справ. вн. з. 8. 1915 Prz. 4142 ся субвенція приходить до Каси Комітету — але адміструє ся нею окремо і провадять на се окремі книги.

Властиво ся субвенція на значні видатки Культурної Ради навіть не вистарчає і Культурна Рада після виразного бажаня правительства, має право жадати на свої потреби субвенції Комітету, für kult. Zwecke, яка однак вичерпує ся як представлено вже висше. Культурна Рада розкинула десятки тисяч своїх видавництв поміж ранених жовнірів, по таборах — то що. Натомість ніяких 4000 К тижнево на ренум. для учителів Культурна Рада від правительства не дістає і ніколи не діставала. Єслиж люде злої волї (з поміж Українців) ширять інакші фалшиві інформації, накликають до чуйности навіть гал. краєву Раду шкільну, то шкодять тим свідомо чи не свідомо і славі передових своїх людей, а в часах тепер для нас так тяжких як може ніколи, і народній справі.

Від р. 1915 усї книги Комітету і ціле діловодство Касове трутинує на прошенє Комітету Комісія ревізійна що кварталу здає звіт на засїданю Ширшого Комітету, в якого склад входять передові наші люди

В місяци січни 1917 предложив Комітет ц. к. Міністерству скарбу в нїмецькім перекладї всї свої протоколи ревізійні а заступник сего Міністерства сек. радник von Baernklau для 22. лютого 1917 заявив на Екз. Комітетї, що міністерство приняло звіт Комітету з подякою до відома.

Культурна Рада с. впрочім подасть окремо звіт зі своїх видавництв і видатків.

Усї попередні звіти Комітету були подані в своїм часї до відома Українського загалу.

У Відни в маю 1917.

Сьвято свободи в таборі укр. збігців в Ґмінді.

День 16. мая с. р. лишить ся на все в памяти бідних виселенців і належати буде до одних з красших споминів з таборового житя. Без підготованя, без гамору, а щиро та радісно відсьвяткували сей памятний день знесеня панщини.

Ранок. Чудовий весняний день. Цілий табор купаєсь в теплих-ясних проміннях весняного сонця. Коло баракової школи зароїлось від дітвори. Пострий — сьвяточний стрій манить очи, ту і там хиба бачиш ґрупи в одностроях — то сірих, то синих, та кляковатих, то чорних, то темнобрунатних. Се вихованці „гортів“. Стоїть дітвора в численних ґрупах, гамонить весело. Над їхними головками мають прапори.

З бадьорим співом на устах розпочинають похід, ідуть собі співаючи в округ улицями табору. За дітворою долучуєсь одна читальня, друга, третя і прочі.

Похід пливе филею на площу перед церквою, де вже зібрана спора частина люду. Серед смерічок пишаєсь вистроєний вівтар. Парох (о. Король) править тиху Службу Божу. Зібраний нарід в один голос співая пісні.

А ясне та радісне сонце огортає їх своїм блеском.

По Службі Божій кілька слів з нагоди сьвята промовив о. Король. По сім зібраний нарід спішить під памятниковий каміня (ціс. Фр. Иосифа I.), там то мають почути бесіду д-ра В. Маковського.

Опісля розійшлись.

Пополудни! Сьвято дітвори. Коло школи зібралось велике їх число. Під проводом учителів — парами серед співів ідуть, ні біжать до ліса, де їх чекає спільна забава.

Споре їх число остало ще по бараках. А й вони убирають ся спішно та під проводом своїх інспекторів спішать за першими. А там вже крик, гамір, веселість! Звичайно діти на волї, а є їх там до 7 тисяч.

Там бачиш якесь коло дітий ходить кругом та не вгаває в піснях, що скінчить одну, починає другу. Пливуть пісні, одна за другою, мов би з невичерпаного жерела.

Тут старші, там молодші, а там вже цілком маленькі побравшись за руки та крутять ся попід смереки. Тут хлопці бавлять ся „у війну“, там дівчатка в гагілках і співають. А з боку стоять матері, декотрі тїшать ся дрібним цвітом, а декотрі сльози ковтають — видно ізза споминів або ізза болючої утрати.

Час вже домів. Вся дітвора замаена смеречиною, помучена дещо, опускає місце своеї розривки. Довгий, предовжезний її ряд. Сини й доньки будучої України! „І покажем що ми братя, що ми сестри з козацького роду“, гомонить із 7 тисячних молоденьких грудий.

Вечір! Коло театральної салі замітний рух. Коло каси товпить ся народ. Се на закінчене свята драматична ґрупа, читальні ім. Франка устроює представлене:

„За сиротою Бог з калитою“ драм. образ з житя народнього зі співами.

Досить обширна саля не може однак всіх помістити, аж що вікна в сали відчинені, велике число цікавих стоїть кругом салї під вікном, прислухуючись.

Дались чути мельодійні звуки вальса.

Се попису€сь орхестра „Музичного Кружка“ під управою свойого невтомимого діріґента п. Фірнзіна. Сьвяточно настроєні присутні вслухані в милозвучні тони — забулись на хвилинку, де і під який час вони знаходять ся.

Отворилась занавіса і розпочалась гра сільських артистів. Так! назвати їх годить ся артистами. Штука сама в собі проста, а під їх вдачним виконанем захопила і поручшила серця всіх зібраних — так — що, що кілька хвиль саля не вгавала від численних грімких оплесків. Так гарно так вірно змальована тут була народня душа. — І умираючий наш селянин, що прожив свій вік чесно, бідний наймит, що любить дочку богатого господаря, і дочка богатого господаря, що любить бідного наймита, а їм на перешкоді стоїть учений пан писар, що то з паном старостою за панбрат, і сільський війт, який спокушуючись на гріш сироти запропастив і себе і своїх синів.

Поважні сцени переривають час від часу веселі дівчата своєрідними піснями без штучних закрасок, косарі, парубки своїм могучим співом про покоси. Єще одну до глубини душі зворушуючу картину з житя нашого народу тут побачиш! Осса під сільським хрестом сидить згорблена стать сліпого лірника, який трагічним голосом — що малює його нещасливу душу — співає в супроводі лірп пісню до Матери Божої. — Вкінци появилось на сцені і наше українське весіля з приспівами свашок та співом дівчат і парубків.

Всьо — всьо — піле житє з часів мирних пригадали бідним виселенцям, а так складно — так удатно. Своєю грою, майже з під серця вирвали почуваня кождого присутного — тому й з одушевленем пращано кождого артиста, що відходив зі сцени.

А вже ролї Николи Держака (Стойко, інв.), його брата Григорія (І. Процишин — інв.) Олени — богатої вдови (Левковичівна) і Податковського — писаря (Керничний Н.) випали просто знаменито.

По відспіваню національного гимну присутні розійшлись в радіснім настрою домів — до бараків, щоб по весело пережигім дни зносити знова щоденні баракові журби.

За сю однак неоціневу осолоду — яку справили ревні аматори своїм братам виселенцям належить ся їм особливше признане — та подяка Се друге з черги представлене, яке устроювала читальня ім. Франка, а се завдяки невсипущій праці п. Конрадової та п. проф. Міськевича — які занялись як вивченем так виведенем сеї штуки на сцені.

Се образ одного з красших днів в таборі українських збігців.

П. М.

НОВИНКИ.

— **Нові члени палати панів.** З нагоди іменованя нових членів до палати панів віденська „Arbeiter Ztg“ снує такі скромні уваги. Заходить питане, чи покликане до палати панів стоїть в звязи з яким мінімум доходів або маєтку. Очевидно ні! Статут палати панів говорить лиш про „мужів заслужених для держави на поли церкви, науки і штуки“. Та в практиці першенство має все богатий. Тому з промислових кругів не покликує ся голову робітничого союза, а членом палати панів стає барон Ґутман, з письменничих кругів входить до палати редактор „N fr. Presse“, міліонер Бенедік.

Членом палати панів став і Людвік барон Ротшільд, про якого заслуги ані редакція „Arb. Ztg“, ані ніхто у світі не вмів би нічого сказати. Відомо лиш, що бар. Ротшільд має 35 літ і є незвичайно богатий. Що дотичить особи б. міністра справедливости Гохенбурґера, робить згадана редакція ось яку замітку: Покликане Гохенбурґера, се чистий скандал. Ґр. Кільмансеґ старший від нього 10 ма роками, перевисшає його інтеліґенцією, знанем і характерністю — а прецінь мусів довго ждати на таку честь. Як би в сій державі була справедливість, то сей правдивий зв'ушник ґр. Штірка і його помічник в насилуваню закона був би покликаний до зовсім иньшої „палати“, як палата панів... Покликане Гохенбурґера вказує, що правительство Клям Мартініца солідаризує ся з ним, що може бути для правительства погубою.

Що-до іменованя радника двора Барвінського, то се покликане повитав загал радісно. Є лиш слушний жаль до правительства, що при іменованю десятьох Поляків, іменовано лиш одного Українця. Се покликане не відповідає ані відношеню нашої сили в Раді державній, ні в соймі. Тим то й виходимо покривджені, бо наше заступництво в палаті панів представляє ся дуже нечисленне через те, що члени: Митрополит і Федорович перебувають за кордоном, а також втратили ми одного члена через смерть бл. п. еп. Чеховича.

— **Особисті вісти.** Отаман Грицько Коссак розпочав 4 тижневу відпустку. Його теперішна адреса: Ясениця сільна, почта Дрогобич.

— **Поклик!** Велика часть жіночої молодіжи, прогнана світовою завірухою з рідної країни, опинила ся у Відни і серед гірких обставин ходить тут до шкіл. Зближає ся літо і так радо не одна учениця семинарії або ґімназії побуяла би по рідних просторах — дихнула би свіжим воздухом, та нікуди їй поїхати, бо її родина або під російським правлінем або в бараках. Тому комітет опіки над молодіжю звертає ся до милосерних сердець в Галичині з просьбою принятй до себе на час літних ферій учениці віденських шкіл і дати їм можність скріпити здоровле, тай зажити рідною атмосферою. Зголошеня приймає голова комітету опіки над молодіжю о. Мітрат Й. Жук Відень І. Riemergasse 1., або голова секції для дівчат Мелянія Цегельська Відень XVIII. Plenergasse 3/9.

— **Технольоґічний інститут** торговельної і промислової палати у Львові оголошує лише в польських часописях, що в першій половині червня с. р. розпічнеть ся курс шитя заступчої военної обуви зі згинаючими і незгинаючими ся деревляними підошвами зі скіряним бранзлем або без бранзля, як також з підошвами з клеєної шкіри (шпальтової).

Курс буде тревати 2 неділї, скількість учасників курсу обмежено до 30. О близші інформації треба звертати ся прямо до технольоґічного інституту (вул. Булярда ч. 5) між 11—12 в полудне, там можна посилати зголошеня на курс. „Українське Товариство для попираня ремесла і промислу“. Львів, вул. Зіморовича ч. 20.

— **Тіса боров ся до послїдної хвилї.** „Voss. Ztg“ пише: ґр. Тіса вів до послїдної хвилї політику „сильної руки“. Ві второк були припинені висилки телеґрам і телефонічні розмови з Угорщиною. Ґр. Тіса хотів видно перешкодити, щоби за границею не дізнались про його відставку.

— **Чи не за довго?** На нараді клюбових предсідателів у Відни інтерпелював Пернерсторфер президента міністрів в справі ославленого посла Кльофача, який сидить вже три роки у вязниці, а доси не дістав акту обжалованя.

— **Реквізиция дзвонів.** З консерваторських кругів інформують, що на випадок продовженя війни прийде імовірно друга, скріплена реквізиція, при котрій має в кождій церкві зоставитись тільки один дзвін ваги около 100 кґ. Не будуть реквіровані тільки дзвони з XVI ст. або старші.

— **В обороні житя Адлера.** Виконний виділ Ради робітників і жовнярів постановив вислати телґрафічнэ поклик до соц.-дем. орґанізацій всіх країв, а особливо до австрійської соц.-демократії, щоби пороблено заходи для перешкодженя у виконаню присуда смерти на Адлері,

— **Обнародуване б. царя.** „Русское Слово“ помістило початок тайних документів на договорів, які бувший цар заключав в часі російсько-японської війни в некорисць Франції. Між тим подано сензаційні зізнаня ґр. Віте, які доси були тайною зберіганою царськими противниками.

— **Голоси австрійських політиків.** Найновійший випуск (за май) журнала Süddeutsche Monatshefte містить голоси ріжних австрійських політиків про внутрішні справи нашої держави. Між авторами є також др К. Трильовський, який помістив статю про будучність Українців в Галичині. З Поляків знаходимо там Гальбана (Польське питане) і Фр. Смольку (Відношене між Поляками а Українцями).

— **Шкільні вісти.**

Дирекція прив. укр. ґімназії з правом прилюдности в Долині, подає до відома, що вступні іспити до І. кл. ґімн. відбудуть ся дня 28., а не 30. червня, як се первісно було оголошено. Реченці прочих іспитів позістають незмінені.

Дирекція ліцея українського дівочого Інститута в Перемишли оповіщує: Вступні іспити на курс І. кляси реальної ґімназії українського Інститута для дівчат в Перемишли відбудуть ся дня 15. червня о 3. год. по полудни. Учениці мають предложити метрику, свідоцтво щіпленя віспи і свідоцтво шкільне.

Почавши від І. кляси заводить ся реальна ґімназія. Дирекція отворить також курси II. і III. кляси реальної ґімназії, коли учениці теперішної І. і II. кляси ліцея викажуть ся знанем латини І., зглядно І. і II. кляси ґімназіяльної. Впрочім лишають ся еще кляси ліцеальні.

— **Чорногорський король в Росії?** З Штокгольму доносять, що чорногорський король Микола має перебувати в Росії, де веде оживлену аґітацію за російською офензивою.

— **Смерть бувшої королевої Мадаґаскару.** В Альґері померла бувша королева Мадаґаскару Ранавальо. Вона панувала від 1883 до 1897 року. З нею мала Франція спір, який покінчив ся втратою независимости Мадаґаскару. По однім повстаню проголосила Франція анексію Мадаґаскару. Королеву в р. 1897 здетронізовано і як державного вязня держано сперш у в Реніон, а відтак в Альґері.

ОПОВІСТКИ.

Второк, дня 29. мая 1917.

Нині: 29. мая гр.-кат. Теодора, римо-кат. Максима.

Завтра: 30. мая гр.-кат. Андроніка, римо-кат. Фелікса.

○ З „Союза Українок“. Секція просвітно-шкільна „Союза Українок“ уладжує кождої середи о год. 4 ій по полудни для всіх членів „Союза“ сходини з рефератами на всякі теми. На тихже сходинах члени будуть могли користати також з бібліотеки. Просить ся о численну участь: За виділ: Ольга Коренцева, провідниця, Ольга Козакевич, секретарка.

○ В середу 30. мая 1917 точно о год. 6 по пол. відбуде ся на „Академічній Громаді“ відчит тов. А. Княжинського п. з. „В чім лежить переконуюча сила Ренана?“ Просить ся всіх Товаришів (-ок) прибути. Гостям раді. — Виділ.

Самостійна Фінляндія.

Daily Chronicle доносить з Петрограду, що фінський сойм більшістю голосів проголосив самостійність Фінляндії.

Обостреный стан облоги в Москві.

З Женеви доносять: З невідомих близше причин проголошено дня 22. мая обостренний стан облоги в окрузі Москви.

З головної австрійської кватири.

З дня 28. мая.

Східний фронт:

Збільшена діяльність артилерії триває далі.

На італійськім фронті:

Бої над Сочею вчера значно зменшили ся. На північ від долини Вінах діяльність обмежила ся до обопільного арматнього огня.

На високорівні красу італійський приступ по останніх 4 днях горячих боїв, розділив ся на поодинокі наступи місцево і часово від себе незалежні.

Два такі наступи, досить сильні відперто вчера коло Ямяно. Нині рано неприятель в тій области пробував три рази переломити наші лінії. Хоробрі стрільці стирійські і добровольці. Побережа прогнали ворога, причім марбурський батальон полонив 6 офіцирів і 300 жовнярів, та здобув два скорострілі.

Італійські ряди, котрі о тій самій порі рушили в бій під Костаневіцою, зложено огнем наших курінів.

Всі вивіди і відомости виявили, що кроваві жертви неприятеля тим разом перевисшають о много більше жертви попередних боїв над Сочею. Терен перед нашими становищами вкритий трупами вбатих Італійців.

На фронті в Каринтії і в Тироли не приключило ся нічо важного.

На південно-східнім фронті:

Без зміни.

Заступник шефа Генерального штабу пільний маршалок-поручник Ф. Гефер.

З ГОЛОВНОЇ НІМЕЦЬКОЇ КВАТИРИ.

Західний фронт:

Фронт пільного маршалка баварського наслідн. престола Рупрехта:

Між Ipern a Armentiere коло Hulluch і по обох сторонах Scarpe при успішній погоді вивязали ся нагальні, гарматні бої. О півночи відперто противнаступом кілька англійських сотень на схід від Wytochaete. Між Cherisy a Bullecourt на обох берегах потока Seinsec тривали аж до ночи нагальні бої. Пару з ряду по собі слідуючих наступів розбило ся о опір наших військ.

Фронт пруського наслідника престола:

В Шампанії віртемберські і туринські полки і части наступаючого баталіону з хоробрім приступі здобули кілька французьких ровів на горі Poehl і на горі Keil, на полудне від Moronvillers. Старанно приготовлена і сконцентрована діяльність артилерії промостила дорогу піхоті до успіху, який оборонено проти кількох сильних протинаступів. Неприятель потерпів тяжкі втрати. Полонено понад 250 Французів та здобуто кілька скорострілів. На південний схід від Nauroy наші підїади очистили французьке гніздо, що досі полишилось було з боїв з 25. с. м.

Фронт князя Альбрехта віртембергського:

Нічо нового.

Летуни наші струтили 12 ворожих літаків і два бальони на припоні.

На східнім фронті і македонськім положене не змінило ся.

Перший генеральний кватирмайстер Людендорф.

Надіслане.

За сю рубрику редакція не відповідає.

Оголошеня.

Видає і відвічає за ред.: Др. Сидір Голубович. Друкарня А. Гольдмана, Львів, ул. Сикстуська 19.